

NOTAT

Til Folketingets Kulturudvalg

10. november 2005

Vedtagelse af UNESCO-konvention om kulturel mangfoldighed på UNESCO's 33. Generalkonference i oktober 2005

Plenarforsamlingen ved UNESCO's 33. Generalkonference har den 20. oktober 2005 med stort flertal vedtaget konventionen om kulturel mangfoldighed¹. 148 lande stemte for (heriblandt EU-medlemslandene), 2 lande stemte imod (heriblandt USA), mens 4 lande undlod at stemme.

Konventionen har til formål at beskytte og fremme kulturel mangfoldighed. Den vedtagne konventionstekst er uændret i forhold til det udkast, der blev forelagt for Generalkonferencen; der henvises til orienteringsnotat af 25. september 2005 om emnet (KUU alm. del - Bilag 158).

Med konventionen har kulturområdet for første gang fået sin egen traktat og dermed sin egen plads på den internationale scene. Konventionen fremhæver kulturens og kulturpolitikens betydning og bekræfter staters rettigheder, pligter og muligheder i forbindelse med fremme og beskyttelse af kulturel mangfoldighed, herunder i form af statsstøtte. Konventionen skal supplere, understøtte og være sidestillet andre internationale instrumenter, ligesom der skal tages højde for konventionens bestemmelser ved indgåelse af nye internationale aftaler. Konventionen vil således ikke mindst i et fremadrettet perspektiv være af betydning, idet man nu for første gang har en international konvention, der understreger landenes ret til at føre kulturpolitik, hvilket vil kunne være et vægtigt argument over for mere handelspolitisk orienterede krav under forhandlinger af fremtidige internationale aftaler.

USA har under forhandlingerne ikke kunnet tilslutte sig konventionen. Hovedbekymringen været, at konventionen ville kunne misbruges til bl.a. at begrænse ytringsfriheden og frihandel. På den baggrund fremlagde USA på Generalkonferencen 28 ændringsforslag til konventionsteksten, som imidlertid ikke opnåede tilslutning.

Danmark har sammen med de øvrige EU-lande under forhandlingerne støttet op om konventionen. EU-kommissionen har ført forhandlinger på Fællesskabets vegne mht. spørgsmål med fællesskabskompetence (f.eks. fri bevægelighed for varer og tjenester, udviklingssamarbejde, konkurrence), mens EU-formandskabet har koordineret EU-landenes holdninger i spørgsmål med medlemsstatskompetence. EU-koordinationen har fungeret meget tilfredsstillende, idet man har kunnet fastlægge en enig position og strategi. Udadtil har EU-landene/Fællesskabet fremstået som en konstruktiv og fleksibel gruppe, som har bidraget aktivt til den opnåede kompromistekst.

¹ Den fulde titel er: Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions.

Under Generalkonferencen førte det britiske formandskab ordet på vegne af et enigt EU, herunder også som led i bestræbelserne på at føre dialog med USA om konventions-teksten. Det britiske formandskab udtalte bl.a. på Generalkonferencen:

"The draft text is clear, carefully balanced, consistent with the principles of international law and fundamental human rights, and constitutes a valid framework to protect and promote cultural diversity worldwide, including through international cooperation".

Til brug for fastlæggelse af den danske holdning er relevante myndigheder og organisationer blevet hørt og løbende orienteret om forhandlingernes indhold og stadi. Senest er høringskredsen blevet indkaldt til møde den 10. november 2005. På mødet blev der udtrykt tilfredshed med det opnåede resultat.

Det kan tilføjes, at Kulturudvalget ud over nævnte orienteringsnotat af 25. september 2005 tidligere bl.a. er blevet orienteret på et samråd den 18. maj 2005.

Konventionen kan træde i kraft, efter at den er blevet ratificeret af 30 lande. Det forventes, at der i EU-regi vil komme et udspil om en ratifikationsproces for spørgsmål af både fællesskabskompetence og medlemsstatskompetence, således at EU-landene fortsat står samlet i forbindelse med konventionen.

Foreløbig forventes en ratifikation af konventionen fra dansk side ikke at afstedkomme lovgivningsmæssige initiativer, men alene administrative tiltag vedr. afrapportering og udveksling af informationer.